

Angl. buldoga 1 a půl r. starého, krásný exemplář (viz obr.), z vídeňského policejního psince, dressovaného psa k osobní ochraně prodá hotel »Beránek« v Jičíně.

Tento nádherný lovecký ohař Griffon připouští se za výhodných podmínek k ženám. Blíží o tomto ohařovi dočtete se v minulém čísle našeho časopisu v textové části - Majitel psa c. a k. setník J. Saudecký na Král. Vinohradech, Jungmannova třída č. 56.

HAŠKŮV

SVĚT

MILOSLAV

BOHATEC

PODIVNÝCH

ZVÍŘAT

Ryba uvařená v Kapsku, jejíž tvář podobá se lidské hlavě

Nůžky hledající materiál pro koláž našly by ve starých svazcích „Světa zvířat“ mnohem více materiálu, nežli pero literárního historika. Ale bylo by přece jen škoda rozstříhat pro půvabné obrázky a staromódní inzeráty tento měsíčník a později čtrnáctideník, který je tak vzácný na antikvářském trhu i v regálech konzervačních knihoven. Zejména prvních pět ročníků, vydaných v Jičíně, není k nalezení. Od roku 1901 vychází časopis ve vile „Svět zvířat“ v Praze nad Klamovkou čp. 9 a zaniká v roce 1930.

Zakladatel časopisu Václav Fuchs (*14. 3. 1857, †27. 9. 1911) byl dobrý organizátor a úspěšný obchodník. Uvědomil si, že jeho obchodu s domácími zvířaty (psy, papoušky, králíky, opičkami) velmi prospěje, spojí-li svoje podnikání s osvětovou činností, a proto uvedl v život periodikum, jehož náklad kryl většinou z placených inzerátů. Mohl si dokonce dovolit zaměstnávat redaktory, kteří udržovali časopis na jakés takés úrovni a vypomohli mu ještě i při jiných publikacích, jako byly „Všeobecný slovník pro každého. 6000 rad velice cenných a nezbytných pro každého“ (Praha, tiskem E. Beauforta asi r. 1907, cena K 3 nebo 5 podle vazby), anebo „Všechny druhy psů slovem i obrazem“ (Praha 1903).

Václav Fuchs není literát, je typickým výrobcem literatury malého člověka — malého, ale úspěšného člověka. „Svět zvířat“ patří do onoho okruhu časopisů, které měly v českém občánkovi rakousko-uherské monarchie vyvolávat a udržovat pocit syté spokojenosti. Ten malý človíček nemohl cestovat po cizích zemích, a tak si četl aspoň zprávy o nich, nemohl krotit tygry a lvy, a proto si cvičil psa a kočku nebo učil mluvit papouška a kavku, měl doma akvárium a pomocí časopisu, který odbíral, cítil se o všem velmi poučen. Těšil se z rad jak se ubránit zlému psovi a protože neměl v Praze zoologickou zahradu, chodil do vily pana Fuchse nad Klamovkou. Vstup a prohlídka měl bezplatně, i když si nezakoupil trpasličího psíka nebo obří dogu. Po vile létali papoušci a pan šéfredaktor prý každý den místo ranní čtvrt hodinky zápasil s ochočeným tygrem. Václav Fuchs se usadil nad Klamovkou,

Podmořský román bere slova.
Osoby: Zamilovaný potápník,
hlavní mořská panna,
černý šelma.

Ředitel zoologické zahrady pan Lirpa dopravuje
Hageckem dodanou zvěř pražskými ulicemi na ostrov Štvanici

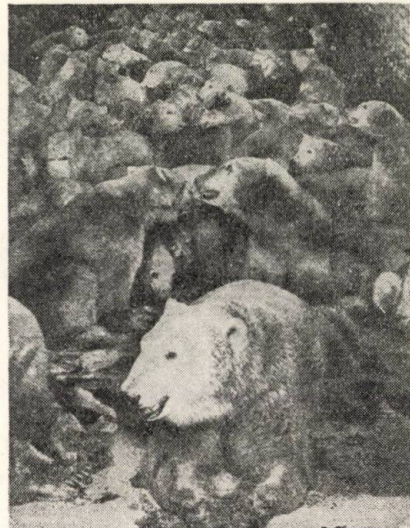

Obrovská, dva metry dlouhá štika, chycená na udici v těchto dnech v zátisi labském u Nymburka

HAŠKŮV SVĚT PODIVNÝCH ZVÍŘAT

ELKYN ZE SOUSOŠÍ SV. HUBERTA, UMÍSTĚNÝHO NA ŠTÍTĚ
STAROPRAŽSKÉHO DOMU VE VALDŠTÝNSKÉ ULICI, V TĚCHTO
DNÍCH UPRCHL.

Skupina 70 cvičených ledních medvědů, majetek Karla Hagenbecka
v Hamburku, vzbuzuje každého večera obdiv a úžas obecnosti
v londýnském Hippodromu.
(K textu na str. 7.)

Domorodec na Šalamounských
ostrovech na lovu motýla troides
chryseis

kde Clam-Gallasové chovali divokou zvěř a kde v rokokovém prostře-
dí zahrady dodnes nalezneme náhrobní pomníky zvířat — z konce
18. století.

„Svět zvířat“ však přece jen nakonec vstoupil do dějin české lite-
ratury, poněvadž v letech 1909—1911 našel v časopise místo redaktora
(80 zlatých měsíčně a dvě piva denně) a ve Fuchsově vile byt Jaroslav
Hašek. Zprvu Hašek nic neměnil na struktuře časopisu: lidové čtení
pro zábavu a poučení, zprávy, rady, cykly humoristických obrázků,
hádky, inzertní část. Zdá se, že tato izolovaná zrnka humoru jsou
v Haškovské éře vybírána s poněkud větší trochou vtipu, ale od hu-
moristických koutků ostatních časopisů se liší jen svým živočichopis-
ným tvaroslovím. Jiskřičky humoru se vkrádají i do didaktické části:
vývojová teorie je znázorněna třemi schody: na nejnižším sedí opi-
čátko, výš černoušek a na nejvyšším stupni bělošský klouček.

Snášení zpráv do pravidelné rubriky „Svět“ začalo však Haška
brzo nudit. Přestávají ho bavit vymydlená zvířata inzerátů, všichni
ti bernardýnové, ohaři, vlčáci, ratlíci, holubi, papoušci i zprávy o kro-
titelkách hadů a učesané drezuře cirkusových šelem. V časopise za-
čínáme potkávat podivné absurdní zprávy: Jelen ze sousoší svatého
Huberta umístěného na štítě staropražského domu ve Valdštýnské
ulici (správně Tomášské) dnes uprchl. Nováček anglické armády
cvičí se v jízdě na dřevěných koních. Skupina cvičených medvědů
vzbuzuje každého večera obdiv a úžas obecnosti v londýnském Hip-
podromu. Obrovské zvíře podobné angorskému králíkovi objeveno ne-

Sen žízlivého na popeleční středů. Plavba na slanečku

Obrovské zvíře podobné angorskému králíkovi, objeveno nedaleko jižní točny cestovatelem Amundsenem

daleko jižní točny cestovatelem Amundsenem. Na silnici u Jílového se objevili aligátoři.

Své zprávy doplnil Hašek věrohodnými ilustracemi. „Fotografie“ ukazuje Hagenbeckův cirkus, který vede svá zvířata i se lvy po Václavském náměstí. „Fotografie“ dokumentuje 100 km dlouhý most, jelena štvaného psy do rozvodněného Labe, lov s podivnými jezdeckými zvířaty — zebrami, lamami, pštrosy, prasaty aj., tak jako zmíněné aligátory na silnici u Jílového, rybu převlečenou za amerického burziána, lov na obrovské motýla *Troides chimera*, chycení dvoumetrové štiky. Ilustrace k nejvýznamnějším těmto senzacím si vyráběl Hašek sám. Nejsou to kresby, ale koláže, snad první, které se objevily v Čechách — v letech Haškova redaktorství Světa zvířat, který tak obdržel skrovné místo i v historii českého výtvarného umění. Hašek uveřejňoval v Světě zvířat také své povídky, ale nejzajímavějším přínosem jeho redaktorské působnosti byly tyto revoluční experimenty v oblasti miniaturní literární formy, v oblasti lapidární novinářské zprávy, z které Hašek vyrobí slovem i obrazem absurditu.

Pan Fuchs měl smysl pro obchod, ale neměl smysl pro humor. Jako každý malý člověk tehdejší doby bral sám sebe příliš vážně. Podpisoval se jako šéfredaktor a majitel nikoli obchodu, ale „světově známého ústavu pro chov a prodej psů“. Je pochopitelné, že se s Haškem nepohodl a začátkem roku 1910 ho propustil ze svých služeb. A tak zanikl i svět podivných zvířat, který přispívá však dodnes nejen k dokreslení portrétu svého tvůrce, ale má své místo i v naší literární a výtvarné historii.